

Asia: VN/4118/2019

Lausuntopyyntö parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko avoimuusrekisterin perustamista Suomeen?

Kyllä

Mikä esillä olevista kolmesta avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehdosta tulisi valita (eli mihin tahoihin kohdistuvaa lobbausta ilmoitusvelvollisuuden tulisi koskea)?

Koko valtionhallinto

Yleiset huomiot esityksestä

Tieteentekijöiden liitto kannattaa avoimuusrekisterin perustamista Suomeen. Rekisterin perustaminen vahvistaa entisestään avointa ja läpinäkyvää hallintoa, josta Suomi tunnetaan maailmanlaajuisesti.

Tieteentekijöiden liitto kannattaa kolmesta avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehdosta ensisijaisesti koko valtionhallintoa koskevaa vaihtoehtoa ja toissijaisesti eduskuntaa, ministeriöitä ja valtion virastoja koskevaa vaihtoehtoa. Kaikissa vaihtoehdoissa on tärkeää huolehtia siitä, että raportoinnin hallinnollinen taakka pidetään mahdollisimman pienenä, kuitenkin avoimuus varmistaen. Näin varmistetaan järjestelmän tarkoituksenmukaisuus. Kahdesti vuodessa tehtävä raportointi sopii Tieteentekijöiden liitolle.

Sellaisissa maissa, joissa avoimuusrekisteri on käytössä, tutkijat ovat toimittajien ohella yksi tärkeimmistä rekisterin käyttäjäryhmistä. Rekisterin sisältämä tieto on arvokasta erityisesti yhteiskuntatieteelliselle tutkimukselle. Avoimuusrekisteri tuo päätöksentekijöihin kohdistuvat vaikutusyritykset näkyviin ja mahdollistaa niitä koskevan tutkimuksen ja julkisen keskustelun. Jos rekisterin soveltamisala rajoittuu eduskuntaan ja ministeriöihin, muuhun valtionhallintoon kuten valtion virastoihin kohdistuva edunvalvontatoiminta jää piiloon ja niitä koskeva tutkimus vaikeutuu.

Tutkijat tuovat tutkimustuloksensa yhteiskunnalliseen keskusteluun. Rekisterin laaja soveltamisala ei pelkästään turvaa päätöksentekoon kohdistuvan tutkimuksen edellytyksiä vaan vahvistaa myös kansalaisten mahdollisuuksia saada ajantasaista ja tutkimukseen perustuvaa tietoa päätöksenteosta ja siihen vaikuttaneista tahoista.

Mattila Maija
Tieteentekijöiden liitto